

'Gezag moet terug in de school'

'Ik ben geen bullebak en geen Don Quichotte; ik wil gewoon het gezag terug in de school. Dát is het probleem van het onderwijs; niet dat er te veel vrouwen werken of te veel vernieuwingen zijn of de klassen te groot zijn. De straatcultuur rukt op in het onderwijs en de leraren hebben daar geen antwoord op.' Dat zegt Gerard Weide, psycholoog en directeur van Kanjertrainingen.

'Niet willen leren, gezag wantrouwen, leraren sukkels en sneue types vinden, leren associëren met nerds en watjes. Dat is de straatcultuur. Leraren hebben daar geen antwoord op. Er is zelfs een groep, ik schat een tiende van alle docenten, die zelf verzeilt in de mentaliteit van de straatcultuur. Zij doen bijvoorbeeld populair bij de kinderen die de straatcultuur aanhangen. Een voorbeeld: een meisje wil een spreekbeurt houden over

haar viool. De leraar zegt: "Als ik maar niet naar dat kattengejammer hoeft te luisteren." Ander voorbeeld: een docent stuurt een meisje de klas uit. Ze heeft wat wijd uit elkaar staande tanden. De leraar zegt: "Er staat een paard op de gang." Deze docenten denken hun

status te verhogen als ze leerlingen met een straatmentaliteit aan zich weten te binden.'

WILLEN LEREN

'Ik kom zo veel leerlingen tegen die niet durven toe te geven dat ze van klassieke muziek houden of dwarsfluit spelen, bang om afgemaakt te worden door zowel leerlingen als leraren. Of kinderen die stilhouden dat ze graag leren en school leuk vinden. Dan zijn ze immers nerds en watjes en horen ze er niet bij. Leraren die hierop niet bedacht zijn, hebben geen empathie voor het kind. Ze laten daarmee de meerderheid, die immers wel wil leren, in de steek. Docenten moeten de vraag stellen: "Wil je wat leren? Dan ben ik er voor je. Nee, je wilt niet leren? Dan hebben we een serieus probleem, want dat is waar een school voor is." Als leerlingen niet willen leren, kun je als docent op je kop gaan staan, maar dan leren ze niet. Het onderwijs zou niet goed zijn omdat er te veel vrouwen voor de klas staan, omdat er te veel vernieuwingen zijn, omdat de leraar niet universitair geschoold is, omdat de ouders niet opvoeden, omdat de jongetjes niet aan hun trekken komen. Dat is allemaal min of meer waar, maar het is een gevolg van het feit dat de school niet aan leerlingen vraagt of ze willen leren.'

DSK'TJES

'Wil een kind niet leren maar liever chillen, maak dan duidelijk dat een school is om te leren, dat we het onderwijs niet leuker gaan maken, maar dat ze gewoon hun best moeten doen. Wees duidelijk, geef grenzen aan. Breng het gezag terug in de school, op een fatsoenlijke manier. Maak duidelijk dat het fatsoen de macht heeft, niet de grote mond. Iedereen met gezag wordt tegenwoordig gewantrouwd: bankiers, politici, leraren, de politie, de

rechterlijke macht. De hooligan is niet het probleem, maar het feit dat de agent er met de handen in zijn zakken naast staat, dat is het probleem. Als je kinderen alleen maar kennis bijbrengt, maar niet leert hoe ze zich fatsoenlijk gedragen, dan krijg je DSK'tjes: Dominique Strauss Kahns, hoogopgeleid, maar zonder fatsoen, straatcultuur op hoog niveau.'

SUKKEL

'Een leraar die handelt vanuit irritatie, onmacht, angst en onzekerheid, gedraagt zich bang, dominant of onzeker en voedt de straatcultuur. Als je dat merkt van jezelf, stop even en zoek steun bij je collega's. En hopelijk tref je dan geen collega die zegt: "Oh, ik heb nooit problemen met die klas", met andere woorden: "Jij bent een sukkel." Want dat is ook een uiting van de straatcultuur: vernederen, afkraken. Een goede leerkracht spreekt twee talen: de taal van wederzijds respect en oplossingsgerichtheid én de taal van de straatcultuur. Deze leerkracht kan dus bevatten dat er mensen zijn die niet geïnteresseerd zijn in oplossingen, maar alleen maar in hun eigen ego. Dan weet de leerkracht over te stappen naar die wereld en duidelijk te maken dat we dat niet gaan beleven op school.'

HAATTAAL

'Kinderen uit de straatcultuur vinden praten en overleggen iets voor watjes. Als zij ruzie hebben, willen ze daar niet mee stoppen, ze willen het niet goed maken, ze zeggen: "Ik haat haar!" Geert Wilders vertoont trekjes van straatmentaliteit: hij vindt iemand die overlegt, praat en luistert, zoals Cohen, een notoire theedrinker, een zeurpiet. Onderwijs is overleg, is in gesprek gaan, in de ogen van de straatcultuur het werk van kneuzen. En naar hen hoeft je niet te luisteren. Hoe pak je dat aan? Een blaaskaak heeft nooit meer aanhang dan 20 procent, dus die moet je niet laten *nulen*. Je moet die 80 procent bewust maken dat zij op school zijn om les te krijgen en dat ze al jouw steun en aandacht krijgen. Heb geen angst voor kinderen, geef les, wees duidelijk, stel grenzen. Als kinderen vragen: "Juf, bent u hier de baas?", zeg dan niet zoals ik zo vaak hoor: "Nee, ik ben de juf". Zeg dan: "Ja, ik ben de baas" en gedraag je ook zo. Wees duidelijk. Sta geen haattaal toe in je klas. Heb ruggengraat. Laat de kinderen niet bepalen hoe de school wordt vormgegeven.'

Ciska de Graaff

'WEES ALS LEERKRACHT DE BAAS EN GEDRAAG JE OOK ZO'

Gerard Weide is spreker op het najaarscongres van de Vrouwengroep CNV Onderwijs op 19 november. Zie www.cnvo.nl/agenda.

